

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

ŹRÓDŁA PRAWA

- **ustawa z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710 ze zm.);**
- **zharmonizowany z prawem Unii Europejskiej - cel harmonizacji: ujednoczenie prawodawstw państw członkowskich UE w zakresie podatku od wartości dodanej w taki sposób, aby podatek ten nie zakłócał wolnej konkurencji ani nie utrudniał swobody przepływu towarów i usług pomiędzy tymi państwami;**
- **istotne znaczenie dla harmonizacji mają m. in:**
  - **dyrektywa Rady 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej;**
  - **dyrektywa Rady 2008/9/WE określająca szczegółowe zasady zwrotu podatku od wartości dodanej, przewidzianego w dyrektywie 2006/112/WE, podatnikom nie-mającym siedziby w państwie członkowskim zwrotu, lecz mającym siedzibę w innym państwie członkowskim.**

CHARAKTERYSTYKA PODATKU

- ▶ podatek państwowy
- ▶ podatek pośredni (podatnik formalny i podatnik rzeczywisty, przierzucalność)
- ▶ podatek konsumpcyjny (opodatkowanie konsumpcji)
- ▶ powszechny podatek obrotowy (wielofazowy)
- ▶ podatek od obrotu netto (podatek od wartości dodanej - faktycznie obciąża niecały obrót, lecz jedynie wartość dodaną przez podatnika)
- ▶ oparty na zasadzie neutralności i zasadzie opodatkowania na etapie konsumpcji

PODATEK OBROTOWY

Podatki obrotowe - stanami faktycznymi lub prawnymi uzasadniającymi powstanie obowiązku podatkowego w podatkach obrotowych jest przechodzenie dóbr przez poszczególne stadia w procesie produkcji i wymiany.

PODATKI WIELOFAZOWE (PTU)

pobierane we wszystkich
fazach obrotu gospodarczego

PODATKI SELEKTYWNE

pobierane w niektórych fazach
obrotu

PODATKI JEDNOFAZOWE

pobierane tylko w jednej fazie
obrotu
np. podatek akcyzowy

PODATEK OBROTOWY - PODZIAŁ

POWSZECHNY PODATEK OBROTOWY MOŻNA PODZIELIĆ NA

w oparciu o kryterium sposobu, w jaki ustalana jest podstawa opodatkowania

- 1) **podatek od obrotu brutto** - podstawę opodatkowania stanowi cały obrót zrealizowany w danej fazie;
- 2) **podatek od obrotu netto** - podstawę opodatkowania stanowi obrót zrealizowany w danej fazie pomniejszony o obrót dokonany w fazie poprzedniej.

w oparciu o kryterium ilości faz obrotu gospodarczego, które podlegają opodatkowaniu

- 1) **wszechfazowy** - pobierany we wszystkich fazach obrotu gospodarczego, do momentu nabycia towarów lub usługi w celu konsumpcji;
- 2) **wielofazowy** - pobierany w niektórych fazach obrotu gospodarczego;
- 3) **jednofazowy** - pobierany tylko w jednej fazie obrotu gospodarczego.

PODATEK OD OBROTU BRUTTO A PODATEK OD OBROTU NETTO

Podatek od obrotu brutto

- ▶ w każdej fazie obrotu na podstawie opodatkowania składa się kwota należna z tytułu sprzedaży wraz z kwotą podatku;
- ▶ w każdej kolejnej fazie obrotu następuje zjawisko pobierania podatku od podatku, ponieważ w kwocie obrotu stanowiącego podstawę opodatkowania w danej fazie zawarty jest już podatek, który został zapłacony w poprzednich fazach;
- ▶ im więcej następuje faz obrotu, tym większe jest obciążenie podatkiem.

Podatek od obrotu netto

- ▶ obciąża on tylko wartość dodaną w danej fazie obrotu przez podatnika;
- ▶ podstawę opodatkowania stanowi jedynie kwota obrotu dokonanego w danej fazie pomniejszona o kwotę obrotu zrealizowanego w fazie poprzedniej

PODATEK OD WARTOŚCI DODANEJ W ROZUMIENIU USTAWY O PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

art. 2 pkt 11) u.p.t.u.

- ▶ **podatek od wartości dodanej** - rozumie się przez to podatek od wartości dodanej nakładany na terytorium państwa członkowskiego, z wyjątkiem podatku od towarów i usług nakładanego tą ustawą;
- ▶ podatkiem od wartości dodanej w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług jest więc podatek od wartości dodanej na terytorium innego państwa członkowskiego, zgodnie z dyrektywą 112.

ZASADY DOTYCZĄCE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

- ▶ Zasada powszechności opodatkowania
- ▶ Zasada neutralności
- ▶ Zasada proporcjonalności
- ▶ Zasada opodatkowania konsumpcji
- ▶ Zasada jednokrotności poboru podatku
- ▶ Zasada wielofazowości opodatkowania
- ▶ Zasada potrącalności podatku

ZASADY DOTYCZĄCE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

▶ ZASADA POWSZECHNOŚCI

- ❑ Powszechność podmiotowa - opodatkowaniu podlega, co do zasady, każdy obrót, niezależnie od tego, przez kogo został dokonany;
- ❑ Powszechność przedmiotowa - opodatkowaniu podlega, co do zasady, obrót wszelkimi towarami i usługami

▶ ZASADA NEUTRALNOŚCI

- ❑ podatek powinien być **neutralny dla jego podatników**, czyli gwarantować podatnikowi (przedsiębiorcy) możliwość przerwania ciężaru podatku na ostatecznego nabywcę towaru lub usługi, czyli konsumenta;
- ❑ jest realizowana poprzez **prawo podatnika do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego będącego elementem składowym ceny towaru lub usługi**, które nabył w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej;
- ❑ neutralność należy również rozumieć w ten sposób, że **podatek od towarów i usług nie powinien zakłócać wolnej konkurencji na rynku.**

ZASADY DOTYCZĄCE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

▶ ZASADA OPODATKOWANIA KONSUMPCJI

- ❑ podatek od towarów i usług w sensie ekonomicznym obciąża ostatecznego nabywcę dobra, czyli konsumenta, ponieważ nie ma on możliwości przerzucenia jego ciężaru na inny podmiot

▶ ZASADA PROPORCJONALNOŚCI

- ❑ kwota podatku powinna być ustalona w sposób proporcjonalny do ceny towaru lub usługi;
- ❑ została unormowana w art.1 ust. 2 dyrektywy 112, który między innymi stanowi, że podatek powinien być dokładnie proporcjonalny do ceny towarów i usług;
- ❑ jest realizowana przez zastosowanie stałej stawki procentowej, co powoduje, że każde zwiększenie lub obniżenie ceny towaru lub usługi powoduje zwiększenie lub obniżenie kwoty należnego podatku

ZASADY DOTYCZĄCE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

▶ ZASADA JEDNOKROTNOŚCI OPODATKOWANIA

- ❑ w stosunku do jednej czynności opodatkowanej podatek powinien być pobrany tylko jeden raz;
- ❑ w myśl tej zasady niedopuszczalne jest zatem podwójne opodatkowanie czynności lub brak poboru podatku w ogóle;
- ❑ ryzyko złamania tej zasady występuje w obrocie transgranicznym, dlatego też dyrektywa 112 i w konsekwencji akty prawne państw członkowskich stanowiące wdrożenie jej regulacji zawierają unormowania określające miejsce świadczenia, na przykład art. 28a - art. 28o u. p. t. u. to przepisy wyznaczające miejsce świadczenia przy transgranicznym świadczeniu usług

▶ ZASADA WIELOFAZOWOŚCI OPODATKOWANIA

- ❑ opodatkowaniu podlega każdy etap obrotu, aż do nabycia dobra w celu konsumpcji przez ostatecznego nabywcę, czyli konsumenta

ZASADA POTRĄCALNOŚCI PODATKU

▶ ZASADA POTRĄCALNOŚCI PODATKU

- ❑ podatek od towarów i usług, jako podatek od obrotu netto, cechuje to, że każdemu z podatników na swoim etapie obrotu przysługuje prawo do odliczenia (potrącenia) od swojego podatku należnego, czyli podatku wynikającego z zastosowania stawki podatkowej do obrotu zrealizowanego w tej fazie, kwoty podatku naliczonego, czyli podatku zapłaconego w poprzedniej fazie obrotu podczas dokonywania zakupu dóbr;
- ❑ ujęta w sposób ogólny w art. 1 ust. 2 dyrektywy 112 oraz w art. 86 ust. 1 u. p. t. u., który stanowi, że w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego

Podatek
należny

Podatek
naliczony

Podatek do
zapłacenia
(ewentualnie
zwrot podatku)

ISTOTA ZASADY POTRĄCALNOŚCI

- ▶ kwota podatku naliczonego wynika z **faktur** wystawionych przez dostawców, ponieważ obliczenie wysokości podatku w podatku od towarów i usług opiera się na **metodzie fakturowej**;
- ▶ podatnik nie przeprowadza obliczenia polegającego na ustaleniu wartości zakupów i zastosowaniu do niej właściwej stawki, lecz **przyjmuje kwotę od odliczenia w takiej wysokości, jaka została obliczona przez dostawców towarów i usług, i wykazana przez tych dostawców w dokumentach sprzedaży, czyli fakturach**

Dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej, faktura nie musi być oznaczona sformułowaniem „faktura VAT”, to nie element obligatoryjny.

FAZY OBROTU

- ▶ **PODATEK NALEŻNY W DANEJ FAZIE**, podatek wynikający z zastosowania stawki podatkowej do obrotu zrealizowanego w tej fazie;
- ▶ **PODATEK NALICZONY**, podatek zapłacony w fazie poprzedniej, przy zakupach surowców, materiałów, kwota określona w fakturach wystawionych podatnikowi przez jego dostawców;
- ▶ **PODATEK DO ZAŁACENIA W DANEJ FAZIE**, różnica pomiędzy podatkiem należnym a naliczonym.

PODATEK
NALEŻNY

—

PODATEK
NALICZONY

=

PODATEK DO
ZAPŁACENIA

PRZEBIEG OPODATKOWANIA PODATKIEM OD TOWARÓW I USŁUG

Faza obrotu	Cena bez podatku (cena netto)	Wartość dodana w fazie poprzedniej	Cena sprzedaży (z podatkiem)	Podatek naliczony 23% od wartości dodanej w fazie poprzedniej	Podatek należny 23% od wartości dodanej	Podatek do zapłacenia (6 - 5)
1	2	3	4	5	6	7
I FAZA Podatnik nr 1	100	100	123	---	23	23
II FAZA Podatnik nr 2	200	100	246	23	46	23
III FAZA Podatnik nr 3	300	100	369	46	69	23
IV FAZA Podatnik nr 4	350	50	430,50	69	80,50	11,50
V FAZA Podatnik nr 5	400	50	492	80,50	92	11,50
		400				92

PRZEBIEG OPODATKOWANIA PODATKIEM OD TOWARÓW I USŁUG

- ▶ **Podatnik nr 1** sprzedaje *podatnikowi nr 2* surowiec po cenie **100 zł** i odprowadza do urzędu skarbowego **23zł**.
- ▶ **Podatnik nr 2** wytwarza z tego surowca półfabrykaty, które sprzedaje *podatnikowi nr 3* po cenie **246 zł**, i odprowadza do urzędu skarbowego **23zł**.
- ▶ **Podatnik nr 3** z półfabrykatów wytwarza wyrób finalny i sprzedaje go *podatnikowi nr 4* po cenie **369 zł** oraz odprowadza do urzędu skarbowego **23 zł**.
- ▶ **Podatnik nr 4 (hurtownik)** sprzedaje wyrób *podatnikowi nr 5* po cenie **430,50 zł** i odprowadza do urzędu skarbowego **11,50 zł**.
- ▶ **Podatnik nr 5 (detalista)** sprzedaje wyrób *konsumentowi po cenie 492 zł* i odprowadza do urzędu skarbowego **11,50 zł**.
- ▶ **Suma wartości dodanych w poszczególnych fazach (400zł)** odpowiada cenie wyrobu finalnego bez podatku (cena netto).
- ▶ **Suma podatków do zapłacenia (częstkowych) zapłaconych w poszczególnych fazach (92zł)** odpowiada kwocie podatku obciążającego wyrób finalny
- ▶ **Cena sprzedaży towaru/usługi finalnej (492zł)** jest sumą ceny netto i należnego podatku.

PRZEBIEG OPODATKOWANIA PODATKIEM OD TOWARÓW I USŁUG W SYTUACJI ZASTOSOWANIA W III FAZIE STAWKI 5%

Faza obrotu	Cena bez podatku (cena netto)	Wartość dodana w fazie poprzedniej	Cena sprzedaży (z podatkiem)	Podatek naliczony 23% od wartości dodanej w fazie poprzedniej	Podatek należny 23% od wartości dodanej	Podatek do zapłacenia (6 - 5)
1	2	3	4	5	6	7
I FAZA Podatnik nr 1	100	100	123	---	23	23
II FAZA Podatnik nr 2	200	100	246	23	46	23
III FAZA Podatnik nr 3 (stawka 5%)	300	100	315	46	15	-31

Jeżeli producent wyrobu obciążonego stawką obniżoną nabywa surowce i/lub półfabrykaty obciążone stawką podstawową, skutkować to będzie brakiem podatku do zapłaty, a taki podatnik otrzyma zwrot.

ZAKRES PODMIOTOWY PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

- ▶ Podatnicy, czyli podmioty wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą
- ▶ Podmioty dokonujące okazjonalnie wewnątrzwspólnotowej dostawy nowych środków transportu
- ▶ Podmioty zobowiązane do zapłaty podatku

PODATNICY, CZYLI PODMIOTY WYKONUJĄCE SAMODZIELNIE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

- ▶ ogólnie ujmując, podatnikami podatku od towarów i usług są podmioty wykonujące zawodowo czynności opodatkowane tym podatkiem;
- ▶ podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne nie-mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą bez względu na cel lub rezultat takiej działalności;
- ▶ działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. Działalność gospodarcza obejmuje w szczególności czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych;
- ▶ podatnicy podlegający obowiązkowi zarejestrowania się jako podatnicy VAT czynni, którzy nie posiadają siedziby działalności gospodarczej lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego są obowiązani ustanowić **przedstawiciela podatkowego**;
- ▶ podatnicy posiadający siedzibę działalności gospodarczej lub stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego innego niż terytorium kraju mogą ustanowić przedstawiciela podatkowego, jednak nie jest to ich obowiązek

PODMIOTY DOKONUJĄCE OKAZJONALNIE WEWNĄTRZWSPÓLNOTOWEJ DOSTAWY NOWYCH ŚRODKÓW TRANSPORTU

- ▶ podatnikami są również osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, niebędące podatnikami, o których mowa w art. 15 u. p. t. u., **dokonujące okazjonalnie wewnątrzwspólnotowej dostawy nowych środków transportu;**
- ▶ rozszerzenie pojęcia podatnika na podmioty dokonujące okazjonalne wewnątrzwspólnotowej dostawy nowych środków transportu, na przykład podatnikiem jest Jan Kowalski nieprowadzący samodzielnie działalności gospodarczej, który sprzedaje jednorazowo nowy samochód do Niemiec.

PODMIOTY ZOBOWIĄZANE DO ZAPŁATY PODATKU

- ▶ w art. 17 u. p. t. u. wskazano kategorie podmiotów, które bez względu na to, czy prowadzą działalność gospodarczą, o której mowa w art. 15 u. p. t. u., są uznawane za podatników podatku od towarów i usług,
- ▶ tytułem przykładu trzeba wskazać, że takim podmiotem jest osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna dokonująca wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów

ORGANY WŁADZY PUBLICZNEJ

zgodnie z art. 15 ust. 6 u. p. t. u., nie uznaje się za podatnika organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań nałożonych odrębnymi przepisami prawa, dla realizacji których zostały one powołane, z wyłączeniem czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych

MAŁY PODATNIK - ART. 2 PKT 25 U. P. T. U

- ▶ dla tej kategorii podatników ustawodawca przewidział pewne szczególne rozwiązania co do momentu powstania obowiązku podatkowego, jak i rozliczenia podatku;
- ▶ przez małego podatnika rozumie się podatnika podatku od towarów i usług:
  - ❑ którego wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1 200 000 euro;
  - ❑ prowadzącego przedsiębiorstwo maklerskie, zarządzającego funduszami inwestycyjnymi, zarządzającego alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, będącego agentem, zleceniobiorcą lub inną osobą świadczącą usługi o podobnym charakterze, z wyjątkiem komisju - jeżeli kwota prowizji lub innych postaci wynagrodzenia za wykonane usługi (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 45 000 euro.

PRZEDMIOT PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

▶ **Odpłatna dostawa towarów na terytorium kraju**

- ❑ ogólnie ujmując, przez dostawę towarów rozumie się przeniesienie prawa do rozporządzania towarami jak właściciel;
- ❑ natomiast przez terytorium kraju rozumie się terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

▶ **Odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju**

- ❑ przez świadczenie usług rozumie się każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów

▶ **Eksport towarów**

- ❑ przez eksport towarów rozumie się dostawę towarów wysyłanych lub transportowanych z terytorium kraju poza terytorium Unii Europejskiej

▶ **Import towarów na terytorium kraju**

- ❑ przez import towarów rozumie się przywóz towarów z terytorium państwa trzeciego na terytorium Unii Europejskiej;
- ❑ import towarów jest więc opodatkowany podatkiem od towarów i usług wtedy, gdy przywóz towarów z państwa trzeciego następuje na terytorium kraju

PRZEDMIOT PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

- ▶ **Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju**
  - ❑ przez wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów rozumie się nabycie prawa do rozporządzania jak właściciel towarami, które w wyniku dokonanej dostawy są wysyłane lub transportowane na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej inne niż terytorium państwa członkowskiego rozpoczęcia wysyłki lub transportu przez dokonującego dostawy, nabywcę towarów lub na ich rzecz;
  - ❑ - przez wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem rozumie się również przemieszczenie towarów przez podatnika podatku od wartości dodanej lub na jego rzecz, należących do tego podatnika, z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż terytorium kraju na terytorium kraju, jeżeli towary te zostały przez tego podatnika na terytorium tego innego państwa członkowskiego w ramach prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa wytworzone, wydobyte, nabyte, w tym również w ramach wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, albo zaimportowane, i towary te mają służyć działalności gospodarczej podatnika
- ▶ **Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów**
  - ❑ przez wewnątrzwspólnotową dostawę towarów należy rozumieć wywóz towarów z terytorium kraju w wykonaniu czynności określonych w art. 7 (dostawa towarów) na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż terytorium kraju

WEWNĄTRZWPÓLNOTOWA DOSTAWA I WEWNĄTRZWPÓLNOTOWE NABYCIE TOWARÓW

- ▶ stanowią odpowiednik eksportu oraz importu towarów pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej;
- ▶ dostawy towarów między polskimi podatnikami a podatnikami z państw członkowskich Unii Europejskiej przestały być bowiem opodatkowane jako eksport, a stały się wewnątrzwspólnotowymi dostawami, które są objęte, tak jak uprzednio eksport, **stawką 0%**

CZYNNOŚCI OPODATKOWANE - ART. 5 UST. 2 U. P. T. U.

- ▶ czynności stanowiące przedmiot tego podatku podlegają opodatkowaniu niezależnie od tego, czy zostały wykonane z zachowaniem warunków oraz form określonych przepisami prawa;
- ▶ podatek od towarów i usług jest podatkiem od zdarzeń ekonomicznych, a nie od umów;
- ▶ dla opodatkowania nim istotne znaczenie ma rzeczywistość gospodarcza i ekonomiczne skutki określonych zdarzeń, nawet wówczas, gdy zostały one dokonane z naruszeniem przepisów prawa;
- ▶ na przykład sprzedaż nieruchomości bez zachowania wymaganej przez przepisy kodeksu cywilnego formy aktu notarialnego jest czynnością nieważną na gruncie prawa cywilnego, ale podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, ponieważ nastąpiło przeniesienie władztwa faktycznego, a zatem skutek ekonomiczny miał miejsce;
- ▶ sprzedaż alkoholu przez podmiot nieposiadający zezwolenia na sprzedaż wyrobów alkoholowych również będzie opodatkowana podatkiem od towarów i usług

OBOWIĄZEK PODATKOWY W PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

- ▶ na gruncie podatku od towarów i usług podatkowy stan faktyczny ma **charakter zamknięty**;
- ▶ dla prawidłowego rozliczenia tego podatku istotne znaczenie ma określenie **momentu powstania obowiązku podatkowego**, który następnie z mocy prawa przekształca się w **zobowiązanie podatkowe**;
- ▶ ustawa o podatku od towarów i usług w sposób szczegółowy normuje moment powstania obowiązku podatkowego

OBOWIĄZEK PODATKOWY W PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

Przedmiot podatkowy	Moment powstania obowiązku podatkowego
<ul style="list-style-type: none"> - odpłatna dostawa towarów; - odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju; - eksport towarów	<ul style="list-style-type: none"> - co do zasady z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi;
import towarów na terytorium kraju	<ul style="list-style-type: none"> - co do zasady z chwilą powstania długu celnego
wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów	<ul style="list-style-type: none"> - co do zasady z chwilą wystawienia faktury przez podatnika, nie później jednak niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano tej dostawy; - w przypadku wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów wykonywanej w sposób ciągły przez okres dłuższy niż miesiąc uważa się ją za dokonaną z upływem każdego miesiąca do czasu zakończenia dostawy tych towarów
wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów	<ul style="list-style-type: none"> - co do zasady z chwilą wystawienia faktury przez podatnika podatku od wartości dodanej, nie później jednak niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru będącego przedmiotem wewnątrzwspólnotowego nabycia; - w sytuacji wykonywania w sposób ciągły wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów przez okres dłuższy niż miesiąc, uważa się je za dokonane z upływem każdego miesiąca do czasu zakończenia nabycia tych towarów

POWSTANIE OBOWIĄZKU PODATKOWEGO U MAŁEGO PODATNIKA - ART. 21 U. P. T. U.

- ▶ **mały podatnik może wybrać metodę kasową rozliczeń**, która w sposób szczególny kształtuje moment powstania obowiązku podatkowego u takiego podatnika;
- ▶ jeżeli nie skorzysta z tego prawa, wówczas obowiązek podatkowy powstaje na zasadach ogólnych;
- ▶ aby móc korzystać z kasowej metody rozliczeń, **podatnik obowiązany jest uprzednio zawiadomić naczelnika urzędu skarbowego w terminie do końca miesiąca poprzedzającego okres, za który będzie stosował tę metodę;**
- ▶ W przypadku wyboru kasowej metody rozliczeń **obowiązek podatkowy powstaje:**
  - ❑ **z dniem otrzymania całości lub części zapłaty** - w przypadku dokonania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podatnika zarejestrowanego jako **podatnik VAT czynny;**
  - ❑ **z dniem otrzymania całości lub części zapłaty, nie później niż 180. dnia, licząc od dnia wydania towaru lub wykonania usługi** - w przypadku dokonania dostawy towarów lub świadczenia usług na rzecz podmiotu innego niż zarejestrowany czynny podatnik VAT.

REZYGNACJA/UTRATA PRAWA DO ROZLICZANIA METODĄ KASOWĄ

- ▶ **mały podatnik może zrezygnować z metody kasowej**, nie wcześniej jednak niż po upływie 12 miesięcy, w trakcie których rozliczał się tą metodą, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu naczelnika urzędu skarbowego, w terminie do końca kwartału, w którym stosował tę metodę.;
- ▶ **mały podatnik może również utracić prawo do rozliczania metodą kasową z mocy prawa**. W sytuacji, gdy mały podatnik przekroczy kwotę uprawniającą go do posiadania tego statusu, wówczas traci on prawo do rozliczania podatku metodą kasową, począwszy od rozliczenia za miesiąc następujący po kwartale, w którym przekroczył ową kwotę

PODSTAWA OPODATKOWANIA - REGUŁA OGÓLNA - ART. 29A UST. 1 U. P. T. U.

Podstawą opodatkowania, z zastrzeżeniem ust. 2-5, art. 30a-30c, art. 32, art. 119 oraz art. 120 ust. 4 i 5, jest **wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej, włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika.**

PODSTAWA OPODATKOWANIA W ZNACZENIU OGÓLNYM - CHARAKTERYSTYKA

- ▶ opodatkowane jest wszystko co stanowi zapłatę, a więc całość świadczeń, które dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać; podstawą opodatkowania jest więc wynagrodzenie rzeczywiście otrzymane
- ▶ zapłata powinna dać się wyrazić w formie pieniężnej, a więc zapłatą nie musi być koniecznie pieniądz; może nią stanowić świadczenie w naturze, pod warunkiem, że da się ono wyrazić w formie pieniężnej
- ▶ podstawę opodatkowania stanowi zapłata otrzymana, jak i ta, która ma zostać otrzymana
- ▶ zapłata nie musi być kwotą otrzymaną wyłącznie od nabywcy towaru lub usługi, może być również kwotą otrzymaną od osoby trzeciej
- ▶ podstawa opodatkowania może być powiększona przez kwoty dotacji, subwencji i innych dopłat o podobnym charakterze, które mają bezpośredni wpływ na cenę dostarczanych towarów lub świadczonych usług

PODSTAWA OPODATKOWANIA - REGUŁA OGÓLNA

art. 29a ust. 6 u. p. t. u.

► **Podstawa opodatkowania obejmuje:**

- 1) podatki, cła, opłaty i inne należności o podobnym charakterze, z wyjątkiem kwoty podatku;
- 2) koszty dodatkowe, takie jak prowizje, koszty opakowania, transportu i ubezpieczenia, pobierane przez dokonującego dostawy lub usługodawcę od nabywcy lub usługobiorcy.;

art. 29a ust. 7 u. p. t. u.

► **Podstawa opodatkowania nie obejmuje kwot:**

- 1) stanowiących obniżkę cen w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty;
- 2) udzielonych nabywcy lub usługobiorcy opustów i obniżek cen, uwzględnionych w momencie sprzedaży;
- 3) otrzymanych od nabywcy lub usługobiorcy jako zwrot udokumentowanych wydatków poniesionych w imieniu i na rzecz nabywcy lub usługobiorcy i ujmowanych przejściowo przez podatnika w prowadzonej przez niego ewidencji na potrzeby podatku.

PODSTAWA OPODATKOWANIA - NIEKTÓRE REGUŁY SZCZEGÓŁOWE

Czynność opodatkowana	Podstawa opodatkowania
import towarów	<ul style="list-style-type: none"> - wartość celna powiększona o należne cło; - jeżeli przedmiotem importu są towary opodatkowane podatkiem akcyzowym, podstawą opodatkowania jest wartość celna powiększona o należne cło i podatek akcyzowy
nieodpłatne przekazanie przez podatnika towarów należących do jego przedsiębiorstwa	<ul style="list-style-type: none"> - cena nabycia towarów lub towarów podobnych; - gdy nie ma ceny nabycia - koszt wytworzenia, określony w momencie dostawy tych towarów
dostawa budynków lub budowli trwale z gruntem związanych albo części takich budynków lub budowli	otrzymana zapłata, nie wyodrębnia się jednak wartości gruntu

OKREŚLENIE PODSTAWY OPODATKOWANIA PRZEZ ORGAN PODATKOWY - ART. 32 U. P. T. U.

1. W przypadku gdy między nabywcą a dokonującym dostawy towarów lub usługodawcą istnieje związek, o którym mowa w ust. 2, oraz w przypadku gdy wynagrodzenie jest:

1) niższe od wartości rynkowej, a nabywca towarów lub usług nie ma zgodnie z art. 86, art. 86a, art. 88 i art. 90 oraz z przepisami wydanymi na podstawie art. 92 ust. 3 pełnego prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego,

2) niższe od wartości rynkowej, a dokonujący dostawy towarów lub usługodawca nie ma zgodnie z art. 86, art. 86a, art. 88 i art. 90 oraz z przepisami wydanymi na podstawie art. 92 ust. 3 pełnego prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, a dostawa towarów lub świadczenie usług są zwolnione od podatku,

3) wyższe od wartości rynkowej, a dokonujący dostawy towarów lub usługodawca nie ma zgodnie z art. 86, art. 86a, art. 88 i art. 90 oraz z przepisami wydanymi na podstawie art. 92 ust. 3 pełnego prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego

- organ podatkowy określa podstawę opodatkowania zgodnie z wartością rynkową, jeżeli okaże się, że związek ten miał wpływ na ustalenie wynagrodzenia z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług.

OBNIŻENIE PODSTAWY OPODATKOWANIA - ART. 29A UST. 10 U. P. T. U.

Podstawę opodatkowania, z zastrzeżeniem ust. 13, obniża się o:

- 1) kwoty udzielonych po dokonaniu sprzedaży opustów i obniżek cen;
- 2) wartość zwróconych towarów i opakowań, z zastrzeżeniem ust. 11 i 12;
- 3) zwróconą nabywcy całość lub część zapłaty otrzymaną przed dokonaniem sprzedaży, jeżeli do niej nie doszło;
- 4) wartość zwróconych kwot dotacji, subwencji i innych dopłat o podobnym charakterze, o których mowa w ust. 1.

SKALA I STAWKI PODATKOWE

- ▶ skala proporcjonalna;
- ▶ stawki procentowe:
  - ❑ stawka podstawowa - 23%,
  - ❑ stawki obniżone - 8%, 5%,
  - ❑ stawka 0%.

STAWKI PODATKOWE - DYREKTYWA 112

art. 97 dyrektywy 112

- ▶ Od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. stawka podstawowa nie może być niższa niż 15 %.

art. 99 dyrektywy 112

- ▶ Stawki obniżone określone są jako procent podstawy opodatkowania, który nie może być niższy niż 5%.
- ▶ Każda stawka obniżona jest tak ustalana, aby kwota VAT wynikająca z jej zastosowania pozwalała na odliczenie w całości VAT podlegającego odliczeniu zgodnie z art. 167-171 i art. 173-177.

STAWKA 23%

- ▶ ustawodawca przyjął stosowanie tej stawki jako zasady;
- ▶ jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, należy stosować właśnie tą stawkę;
- ▶ obejmuje zdecydowaną większość towarów i usług

STAWKA 8%

- ▶ ma zastosowanie do towarów i usług wymienionych między innymi w załączniku nr 3 do ustawy o podatku od towarów i usług;
- ▶ obejmuje określone towary i usługi, takie jak na przykład niektóre produkty rolne, usługi w zakresie transportu pasażerskiego, usługi zakwaterowania itd.

STAWKA 5%

- ▶ ma zastosowanie przede wszystkim do towarów wymienionych w załączniku nr 10 do ustawy o podatku od towarów i usług;
- ▶ obejmuje niektóre towary, na przykład rośliny, produkty pochodzenia roślinnego, zwierzęta, pieczywo, soki a także czasopisma specjalistyczne

STAWKA 0%

- ▶ zasadniczo stosuje się ją przy wewnątrzwspólnotowej dostawie towarów oraz eksporcie towarów;
- ▶ zastosowanie tej stawki oznacza, że dana transakcja jest nie tylko nieobciążona ciężarem podatku, ale także podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia od kwoty podatku należnego kwoty podatku naliczonego i w efekcie nabywa on prawo do zwrotu różnicy podatku;
- ▶ stosowanie stawki 0% w transakcjach o charakterze transgranicznym realizuje zasadę jednokrotności opodatkowania, a także opodatkowania konsumpcji oraz zasadę neutralności

ZWOLNIENIA PODATKOWE - PRZEDMIOTOWE

▶ ZWOLNIENIA PRZEDMIOTOWE

- ❑ mają one istotne znaczenie, ponieważ w znaczny sposób ograniczają zakres przedmiotowy tego podatku od towarów i usług, a co za tym idzie, stanowią one wyjątek od zasady powszechności opodatkowania;
- ❑ uregulowane w art. 43 - 82 u. p. t. u.

PRZYKŁADY:

- dostawa terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane;
- usługi w zakresie opieki medycznej;
- usługi świadczone przez uczelnie, jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz jednostki badawczo rozwojowe w zakresie kształcenia na poziomie wyższym oraz dostawę towarów i świadczenie usług, które są ściśle z tymi usługami powiązane;
- usługi w zakresie wynajmowania lub wydzierżawiania nieruchomości o charakterze mieszkalnym lub części nieruchomości, na własny rachunek, wyłącznie na cele mieszkaniowe;
- import złota przez Narodowy Bank Polski

ZWOLNIENIA PODATKOWE - PODMIOTOWE

▶ ZWOLNIENIA PODMIOTOWE

- mają marginalne znaczenie na gruncie podatku od towarów i usług

PRZYKŁADY:

- zwolnienie podmiotowe dla drobnych przedsiębiorców: zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatników, u których wartość sprzedaży nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 200 000 zł, z tym, że do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku od towarów i usług; należy zauważyć, że zwolnienie to jest prawem podatnika, ponieważ może on z niego zrezygnować składając oświadczenie naczelnikowi urzędu skarbowego we właściwym terminie; jeżeli jednak wartość sprzedaży zwolnionej od podatku przekroczy kwotę 200 000 zł, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczone tę kwotę

STAWKA 0% A ZWOLNIENIE PODATKOWE

- ▶ zwolnienie danej czynności od opodatkowania jest mniej korzystne dla podatnika od objęcia danej transakcji stawką 0%;
- ▶ skutkiem zwolnienia jest oprócz braku poboru podatku także fakt, że podatnikowi nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego i w konsekwencji jest on pozbawiony uprawnienia do zwrotu różnicy podatku od organu podatkowego

WYŁĄCZENIA PODATKOWE - ART. 6 U. P. T. U.

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) transakcji zbycia przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa;
- 2) czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy.

WARUNKI I TRYB PŁATNOŚCI

DOKONANIE REJESTRACJI - ART. 96 UST. 1 U. P. T. U.

1. Podmioty, o których mowa w art. 15, są obowiązane przed dniem wykonania pierwszej czynności określonej w art. 5 złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenie rejestracyjne, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w art. 15 ust. 4 i 5, zgłoszenie rejestracyjne może być dokonane wyłącznie przez jedną z osób, na które będą wystawiane faktury przy zakupie towarów i usług i które będą wystawiały faktury przy sprzedaży produktów rolnych.
3. Podmioty wymienione w art. 15, u których sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 lub wykonujące wyłącznie czynności zwolnione od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3, mogą złożyć zgłoszenie rejestracyjne.
  - 3a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do podatników, którzy ustanowili przedstawiciela podatkowego, o którym mowa w art. 18d ust. 1.
4. Naczelnik urzędu skarbowego po weryfikacji danych podanych w zgłoszeniu rejestracyjnym rejestruje podatnika jako „podatnika VAT czynnego”, a w przypadku podatników, o których mowa w ust. 3 - jako „podatnika VAT zwolnionego”, i na wniosek podatnika potwierdza to zarejestrowanie.
  - 4a. Naczelnik urzędu skarbowego nie dokonuje rejestracji podmiotu jako podatnika VAT bez konieczności zawiadomienia podmiotu, jeżeli:
    - 1) dane podane w zgłoszeniu rejestracyjnym są niezgodne z prawdą lub
    - 2) podmiot ten nie istnieje, lub
    - 3) mimo podjętych udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z tym podmiotem albo jego pełnomocnikiem, lub
    - 4) podmiot albo jego pełnomocnik nie stawia się na wezwania naczelnika urzędu skarbowego.
  - 4b. W przypadku zarejestrowania podatnika, którego zgłoszenie rejestracyjne zostało złożone przez pełnomocnika, pełnomocnik odpowiada solidarnie wraz z zarejestrowanym podatnikiem do kwoty 500 000 zł za zaległości podatkowe podatnika powstałe z tytułu czynności wykonanych w ciągu 6 miesięcy od dnia zarejestrowania podatnika jako podatnika VAT czynnego.
  - 4c. Przepisu ust. 4b nie stosuje się, jeżeli powstanie zaległości podatkowych nie wiązało się z uczestnictwem podatnika w nierzetelnym rozliczaniu podatku w celu odniesienia korzyści majątkowej.

WARUNKI I TRYB PŁATNOŚCI

DOKUMENTOWANIE TRANSAKCJI: art. 109 ust. 3 u. p. t. u.

- ▶ **Podatnicy**, z wyjątkiem podatników wykonujących wyłącznie czynności zwolnione od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 oraz podatników, u których sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 lub 9, są **obowiązani prowadzić ewidencję zawierającą dane niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji podatkowej oraz informacji podsumowującej**. Ewidencja powinna zawierać w szczególności dane niezbędne do określenia przedmiotu i podstawy opodatkowania, wysokości kwoty podatku należnego, korekt podatku należnego, kwoty podatku naliczonego obniżającej kwotę podatku należnego, korekt podatku naliczonego, kwoty podatku podlegającej wpłacie do urzędu skarbowego lub zwrotowi z tego urzędu, a także inne dane służące identyfikacji poszczególnych transakcji, w tym numer, za pomocą którego kontrahent jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej.

WARUNKI I TRYB PŁATNOŚCI

art. 106b ust. 1 u. p. t. u.

► **Podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą:**

- 1) **sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług, o których mowa w art. 106a pkt 2, dokonywane przez niego na rzecz innego podatnika podatku, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem;**
- 2) **sprzedaż wysyłkową z terytorium kraju i sprzedaż wysyłkową na terytorium kraju na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt 1;**
- 3) **wewnątrzwspólnotową dostawę towarów na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt 1;**
- 4) **otrzymanie przez niego całości lub części zapłaty przed dokonaniem czynności, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów lub czynności, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 4.**

WARUNKI I TRYB PŁATNOŚCI

- ▶ **obliczanie kwoty podatku do zapłaty/zwrotu - art. 86 u. p. t. u.**

W zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi, o którym mowa w art. 15, przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, z zastrzeżeniem art. 114, art. 119 ust. 4, art. 120 ust. 17 i 19 oraz art. 124.

2. Kwotę podatku naliczonego stanowi:

1) **suma kwot podatku wynikających z faktur otrzymanych przez podatnika z tytułu:**

- a) nabycia towarów i usług,
- b) dokonania całości lub części zapłaty przed nabyciem towaru lub wykonaniem usługi;

2) **w przypadku importu towarów - kwota podatku:**

- a) **wynikająca z otrzymanego dokumentu celnego,**
- b) **należnego, w przypadku, o którym mowa w art. 33a,**
- c) **wynikająca z deklaracji importowej, w przypadku, o którym mowa w art. 33b;**

3) **zryczałtowany zwrot podatku, o którym mowa w art. 116 ust. 6; (...)**

WARUNKI I TRYB PŁATNOŚCI

► zapłata podatku - art. 103 u. p. t. u.

1. Podatnicy oraz podmioty wymienione w art. 108 są obowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczania i wpłacania podatku za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek urzędu skarbowego, z zastrzeżeniem ust. 1a-4 oraz art. 33 i art. 33b.

1a. Podatnicy, u których obowiązek składania deklaracji podatkowych za okresy miesięczne, na podstawie art. 99 ust. 3c pkt 1 lub ust. 5 pkt 1, powstał w drugim miesiącu kwartału, są obowiązani do obliczania i wpłacania podatku za pierwszy miesiąc kwartału w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po drugim miesiącu kwartału.

2. Podatnicy, o których mowa w art. 99 ust. 2 i 3, są obowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczania i wpłacania podatku za okresy kwartalne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek urzędu skarbowego, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 33.

WARUNKI I TRYB PŁATNOŚCI

► składanie deklaracji podatkowych - art. 99 u. p. t. u.

1. Podatnicy, o których mowa w art. 15, są obowiązani składać w urzędzie skarbowym deklaracje podatkowe za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym miesiącu, z zastrzeżeniem ust. 2-10, art. 130c i art. 133.

2. Mali podatnicy, którzy wybrali metodę kasową, składają w urzędzie skarbowym deklaracje podatkowe za okresy kwartalne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po każdym kolejnym kwartale.

3. Mali podatnicy, którzy nie wybrali metody kasowej, mogą również składać deklaracje podatkowe, o których mowa w ust. 2, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu naczelnika urzędu skarbowego, najpóźniej do 25. dnia drugiego miesiąca kwartału, za który będzie po raz pierwszy złożona kwartalna deklaracja podatkowa.

ZWROT PODATKU - ART. 87 U. P. T. U.

art. 87 u. p. t. u.

1. W przypadku gdy kwota podatku naliczonego, o której mowa w art. 86 ust. 2, jest w okresie rozliczeniowym wyższa od kwoty podatku należnego, podatnik ma prawo do obniżenia o tę różnicę kwoty podatku należnego za następne okresy lub do zwrotu różnicy na rachunek bankowy.

2. Zwrot różnicy podatku, z zastrzeżeniem ust. 6, następuje w terminie 60 dni od dnia złożenia rozliczenia przez podatnika na rachunek bankowy podatnika w banku mającym siedzibę na terytorium kraju albo na rachunek podatnika w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której jest członkiem, wskazany w zgłoszeniu identyfikacyjnym, o którym mowa w odrębnych przepisach, lub na wskazany przez podatnika rachunek banku mającego siedzibę na terytorium kraju lub na rachunek spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, jako zabezpieczenie udzielanego przez ten bank lub przez tę kasę kredytu, na podstawie złożonego przez podatnika do naczelnika urzędu skarbowego, w terminie do złożenia deklaracji podatkowej, pisemnego, nieodwołalnego upoważnienia organu podatkowego, potwierdzonego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową udzielających kredytu, do przekazania tego zwrotu. Jeżeli zasadność zwrotu wymaga dodatkowego zweryfikowania, naczelnik urzędu skarbowego może przedłużyć ten termin do czasu zakończenia weryfikacji rozliczenia podatnika dokonywanej w ramach czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej lub postępowania podatkowego. Jeżeli przeprowadzone przez organ czynności wykażą zasadność zwrotu, o którym mowa w zdaniu poprzednim, urząd skarbowy wypłaca należną kwotę wraz z odsetkami w wysokości odpowiadającej opłacie prolongacyjnej stosowanej w przypadku odroczenia płatności podatku lub jego rozłożenia na raty.

PŁATNICY - ART. 18 U. P. T. U.

Organy egzekucyjne określone w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2014 r. poz. 1619, z późn. zm.21)) oraz **komornicy sądowi wykonujący czynności egzekucyjne** w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego są płatnikami podatku od dostawy, dokonywanej w trybie egzekucji, towarów będących własnością dłużnika lub posiadanych przez niego z naruszeniem obowiązujących przepisów.

MECHANIZM ODWROTNEGO OBCIĄŻENIA (*REVERSE CHARGE MECHANISM*)

- ▶ **zasadą jest, że dostawca towaru lub usługodawca dokonuje rozliczenia podatku wplacając różnicę między podatkiem należnym a podatkiem naliczonym na rachunek właściwego organu podatkowego;**
- ▶ **od tej zasady istnieją jednak wyjątki - art. 17 ust. 2 u. p. t. u. - w przypadkach wymienionych w określonych przepisach tego artykułu, usługodawca lub dokonujący dostawy towarów nie rozlicza podatku należnego;**
- ▶ **mechanizm odwrotnego obciążenia polega, ogólnie ujmując, na przesunięciu obowiązku rozliczenia danej transakcji ze sprzedawcy na nabywcę towaru lub usługi;**
- ▶ **dotyczy on między innymi transakcji, których przedmiotem są tzw. towary wrażliwe. (wymienione w załączniku nr 11 do ustawy i zalicza się do nich przede wszystkim wyroby stalowe, srebro i złoto w określonych postaciach, miedź, procesory, telefony komórkowe etc.);**
- ▶ **mechanizmem odwrotnego obciążenia objęta jest także grupa usług budowlanych (szczegółowy wykaz tych usług znajduje się w załączniku nr 14 do ustawy)**

ODWRÓCONE OBCIĄŻENIE ART. 17 UST. 1 U. P. T. U.

7) nabywające towary wymienione w załączniku nr 11 do ustawy, z zastrzeżeniem ust. 1c, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

a) dokonującym ich dostawy jest podatnik, o którym mowa w art. 15, u którego sprzedaż nie jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9,

b) nabywcą jest podatnik, o którym mowa w art. 15, zarejestrowany jako podatnik VAT czynny,

c) dostawa nie jest objęta zwolnieniem, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 2 lub art. 122;

8) nabywające usługi wymienione w załączniku nr 14 do ustawy, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

a) usługodawcą jest podatnik, o którym mowa w art. 15, u którego sprzedaż nie jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9,

b) usługobiorcą jest podatnik, o którym mowa w art. 15, zarejestrowany jako podatnik VAT czynny.

DODATKOWE ZOBOWIĄZANIE

- ▶ unormowane w art. 112b i 112c u. p. t. u., które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2017 r.;
- ▶ stanowi ono zwyczajną podatkową;
- ▶ stawki 20%, 30%, 100%.

WYKAZ LITERATURY UZUPEŁNIAJĄCEJ

- ▶ Bartosiewicz A., *VAT. Komentarz 2016*, Warszawa 2016;
- ▶ Bącał A., Dominik D., Miltz M., Ogiński P., *Zasady dotyczące podatku od towarów i usług*, „Przegląd Podatkowy” (dodatek) 2009, nr 11;
- ▶ Cmoch A., Martini J., Karpiesiuk Ł., Karwat P., Pietrasiewicz W., Satkiewicz P., Skorupa P., Wojda M., *Dyrektywa 2006/112/WE. Komentarz 2012*, red. J. Martini, Wrocław 2012;
- ▶ Kaźmierski A. (red.), *Meritum. Podatki 2017*, Warszawa 2017;
- ▶ Krywan T., *VAT 2017. Komentarz*, Warszawa 2017;
- ▶ Litwińczuk H. (red.), *Prawo podatkowe przedsiębiorców*, Warszawa 2013;
- ▶ Mastalski R., *Prawo podatkowe*, Warszawa 2016;
- ▶ Michalik T., *VAT. Komentarz*, Warszawa 2017;
- ▶ Modzelewski W. (red.), *Komentarz do ustawy o podatku od towarów i usług*, Legalis 2017;
- ▶ Zubrzycki J., *Leksykon VAT*, Wrocław 2017